

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทอย่างแพร่หลายและเป็นกระแสที่ทำให้ทางภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญ เนื่องมาจากกลไกการค้าโลกได้มีการเปลี่ยนแปลง การค้าระหว่างประเทศมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว อยู่ในภายใต้การครอบงำของยุคโลกาภิวัตน์ นโยบายการเปิดเสรีทางการค้าตามข้อตกลง Free Trade Area : FTA การทำการค้าแบบทวิภาคี ทำให้การค้าในปัจจุบันเป็นการค้าแบบไร้พรมแดน จึงทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวให้ก้าวทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ในฐานะผู้ประกอบการเป็นผู้นำเข้าและส่งออกสินค้า ที่ด้านอุตสาหกรรมหนองคาย สังกัดสำนักงานอุตสาหกรรมภาคที่ 2 กรมอุตสาหกรรม ด้านอุตสาหกรรมหนองคายเป็นด้านที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านคือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประตูเข้าออกของสินค้าระหว่างประเทศไทยกับลาวมีปริมาณการส่งสินค้านำเข้า-ส่งออกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากอยู่ติดกับเวียงจันทน์ เมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนั้นด้านอุตสาหกรรมหนองคายจึงจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกิจของกรมอุตสาหกรรม ทั้งเน้นกลยุทธ์ในการประสานความร่วมมือระหว่างด้านอุตสาหกรรมและภาคเอกชน ตลอดจนอุตสาหกรรมประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้านอุตสาหกรรมหนองคาย ได้นำเอาระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาอำนวยความสะดวกในการนำเข้า-ส่งออกสินค้า ตลอดจนสินค้าผ่านแดนไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศที่สามและมีภารกิจเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีอากรจากการนำเข้า-ส่งออกสินค้า การเสนอแนะต่อกระทรวงเพื่อกำหนดนโยบายจัดเก็บภาษีอากร การส่งเสริมและการสนับสนุนการผลิตและการส่งออก การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางอุตสาหกรรม โดยดำเนินการตามกฎหมายอุตสาหกรรมว่าด้วยพิกัดอัตราอุตสาหกรรมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การให้บริการทางอุตสาหกรรมที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ได้มาตรฐานโลกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและการแข่งขันของประเทศด้วยมาตรการทางอุตสาหกรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมทางอุตสาหกรรมเพื่อปกป้องสังคมและจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส ในปัจจุบันทั่วโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการค้า การลงทุนจึงส่งผลกระทบต่อบทบาทการทำงานของบุคลากรด้านอุตสาหกรรมหนองคาย จะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจจากเดิม ที่มุ่งเน้นการจัดเก็บภาษีอากรเป็นหลักและจะต้องเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยในการจัดเก็บภาษี อีกทั้งกรณีจากการรวมกลุ่มทางการค้าส่งผลให้มีการลดอัตราภาษีอากรนำเข้าลงเรื่อยๆ ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการด้วยการปฏิรูประบบราชการทำให้มีการควบคุมการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ และให้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร รวมถึงการปรับบทบาทหน้าที่ของข้าราชการมาเป็นมุ่งเน้นการพัฒนาส่งเสริมด้านการค้าระหว่างประเทศ การส่งเสริมการส่งออก โดย

อำนวยความสะดวกทางการค้า และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมในประเทศ ปกป้องผลประโยชน์ทางสังคม โดยเน้นการดูแลควบคุม เพิ่มประสิทธิภาพด้านการป้องกันและปราบปราม การตรวจสอบภาษีอากรตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งประสานความร่วมมือและเจรจาต่อรองด้านข้อตกลงระหว่างประเทศ เป็นต้น กรมศุลกากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์และพันธกิจของกรมศุลกากร จึงได้มีการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในด้านการให้บริการประชาชน และด้านการบริหารงานภายในกรมศุลกากร เพื่อให้กระบวนการบริหารงานมีความสะดวก รวดเร็ว กระจับ รัดกุม และมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้กรมศุลกากรเป็นองค์กรที่ทันสมัยจากเป้าประสงค์ขององค์กรที่ต้องการให้การบริการที่ทันสมัยได้มาตรฐานสากลสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น การลดระดับตรวจสอบสินค้าโดยนำระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการคัดเลือกสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงการปฏิรูป คือ การพัฒนาระบบงานให้เป็นระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ e-Customs การเตรียมการเชื่อมโยงเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำเข้า-ส่งออก ทั้งในและต่างประเทศ การปรับกระบวนการให้บริการศุลกากรแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว เพื่ออำนวยความสะดวกทางศุลกากรและสนับสนุนการพัฒนาระบบ โลจิสติกส์ นอกจากนี้ ยังได้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการติดตามตรวจสอบ และควบคุมสินค้า เช่น ระบบตรวจสอบตู้สินค้าด้วยเครื่องเอ็กซ์เรย์ ทั้งแบบติดตั้งถาวรและเคลื่อนที่ได้ ซึ่งได้ผลักดันและพัฒนาให้มีการใช้งานอย่างเต็มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิด ทุกหน่วยงานและทุกด่านศุลกากรทั่วประเทศ และขยายขอบเขตการนำระบบคลื่นวิทยุเพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายสินค้า การปรับเปลี่ยนระบบควบคุมทางศุลกากร จากการควบคุมก่อนขณะตรวจปล่อยมาเป็นการควบคุมหลังการตรวจปล่อย ด้วยการลดการตรวจสินค้าให้เหลือน้อยที่สุด ให้สินค้าผ่านด่านศุลกากรไปได้อย่างรวดเร็ว ประกอบกับการใช้ระบบการประเมินราคาสินค้าของแอดด์ และการใช้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับ กรมศุลกากรก็ต้องการมุ่งเน้นที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้กับระบบงานศุลกากร ซึ่งเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่มีส่วนในการสนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารภายในกรมศุลกากรอันจะเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มศักยภาพของกรมศุลกากร ให้ก้าวหน้าเข้าสู่วิสัยทัศน์ตามแนวทางที่กำหนดไว้

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้ศึกษาวิจัยเป็นผู้ประกอบการที่ต้องติดต่อประสานงานในด้านศุลกากรหนองคายซึ่งเป็นผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้านานาชาติระหว่างประเทศ ที่ได้ใช้บริการระบบพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร e-Customs ในการผ่านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรหนองคาย อยู่เป็นประจำจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อระบบพิธีการศุลกากร

อิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร e-Customs ในการผ่านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรหนองคาย และศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาพัฒนา แก้ไข และปรับปรุงระบบดังกล่าว ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้ดียิ่งขึ้นไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อระบบการผ่านพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ในการผ่านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อระบบการผ่านพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ในการผ่านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรหนองคาย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อระบบการผ่านพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ในการผ่านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรหนองคาย
2. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ของระบบพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ในการผ่านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรหนองคาย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาระบบพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ในการผ่านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรหนองคายให้มีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการที่เข้ามาลงทะเบียนใช้บริการระบบพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ของด่านศุลกากรหนองคาย ในเขตจังหวัดหนองคาย จำนวน 69 ราย

1.5 สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้ประกอบการที่มี สถานะของการประกอบที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ในการผ่านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรหนองคาย ไม่แตกต่างกัน

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. ระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร e-Customs หมายถึง ระบบการผ่านพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร ที่กรมศุลกากรนำมาใช้ในการควบคุมการนำเข้าและส่งออกสินค้า

2. ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่เข้ามาลงทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกที่ด่านศุลกากรหนองคาย ประกอบไปด้วย ร้านค้า ห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัด
3. ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ ในที่นี้หมายถึง คำตอบที่แสดงในแบบสอบถาม
4. ด่านศุลกากร หมายถึง ด่านศุลกากรหนองคาย จังหวัดหนองคาย
5. ร้านค้า หมายถึง ร้านค้าที่เข้ามาลงทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกที่ด่านศุลกากรหนองคาย
6. ห้างหุ้นส่วนจำกัด หมายถึง ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่เข้ามาลงทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกที่ด่านศุลกากรหนองคาย
7. บริษัทจำกัด หมายถึง บริษัทจำกัดที่เข้ามาลงทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกที่ด่านศุลกากรหนองคาย